

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

S FINANČNOU PODPOROU
BANSKOBYSTRICKÉHO
SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Ukončenie ďalšej etapy rekonštrukcie barokového kaštieľa v Čelároč-Kírti

Domov sociálnych služieb Čeláre-Kírt sa v koncom roka 2017 zapojilo do dotačného programu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, 1.1 Obnovme si svoj domov – Obnova kultúrnych pamiatok – okenných a dverných výplní kaštieľa.

Prostredníctvom projektu sa uskutočnila ďalšia etapa rekonštrukcie barokového kaštieľa. Náklady na výmenu historických okien a dverí v druhej etape predstavovali sumu 23.431,20 €, z toho dotácia z Ministerstva kultúry SR bola vo výške 18.000 €. Nové okná a dvere sa realizovali podľa vzoru existujúcich okenných a dverných výplní z dreva s dodržaním veľkosti, tvaru a členenia. Odborno-remeselným spôsobom sa odstránili všetky novodobé okenné mreže so zachovaním historických kovových mreží v svetlíkoch a závesných prvkov.

Prvé historické písomné zmienky o samotnej osade „Ipolykürt“ sa zaznamenali a sú datované rokom 1373. Historickú budovu, vtedajšiu najväčšiu budovu v okolí, postavil Ferencz Prónay v roku 1790. Ďalším majiteľom veľkostatku bol János Botlik a v roku 1909 veľkostatok odkúpil gróf Keglevich István. Gróf Keglevich exesujúcu kúriu zveľadil, na základe vlastného projektu postavil klasicistický veľkolepý poschodový kaštieľ. Pripojil k nej 25 holdový pozemok, kde vytvoril veľký anglický park s množstvom zaujímavých stromov privezených z ďalekej cudziny. Medzi pozoruhodnosti kaštieľa patrili: knižnica (4 000 zväzkov kníh), zbierka mincí, starých pečatidiel, miniatúrnych predmetov – podobizní, vejárov, zbraní (napr. meč Jána Hampa zo začiatku 16. storočia) a rodinná obrazáreň.

Pred II. svetovou vojnou celý majetok odkúpili veľkostatkári Dr. Zágonyi Barra Károly a Stühmer Jenő, no žiaľ v dôsledku vojny bola budova kaštieľa zničená. Zachovala sa len ubytovacia časť barokového kaštieľa (budova Prónayovcov).

Budova Prónayovcov, objekt v súčasnosti realizovaného projektu, je vzácnou ozdobou Domova sociálnych služieb, o ktorú je pravidelne postarané pod dohľadom Krajského pamiatkového úradu. Poďakovanie patrí každému, kto svojou prácou a finančnou podporou prispel k obnove kultúrnej pamiatky: Ministerstvu kultúry SR, Úradu BBSK, šikovným majstrom firmy, ktorí svojou precíznou prácou prispeli k vernej rekonštrukcii patričnej časti budovy a v neposlednom rade zamestnancom Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica – pracovisko Lučenec za starostlivé odborné metodické usmernenie.

Kaštieľ Grófa Keglevicha Istvána z roku 1911. Za kaštieľom, na pravej strane pohľadnice je viditeľná kúria rodiny Prónayovcov postavené v roku 1790.

Budova Prónayovcov v roku 1970

Budova Prónayovcov, hlavný vstup objektu po realizácii projektu (2018)

Budova Prónayovcov, severná strana objektu po realizácii projektu (2018)

Zdroj:

1. <https://gallery.hungaricana.hu/en/OSZKKepeslap/15999/?list=&img=0>
2. <https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Borovszky-borovszky-samu-magyarorszag-varmegyei-es-varosai-1/nograd-varmegye-E6DB/nograd-varmegye-kozsegei-irta-reiszig-ededr-tortenetiro-kiegeszitetten-vende-aladar-szerkeszto-E779/csalar-E7C7/>
3. <http://www.celare.sk/-miestna-cast-kirt>
4. <https://okresvk.wordpress.com/2014/05/29/kastiel-v-kirti/>